

Investițiile straine directe în Europa scad pentru prima data în ultimii șase ani

Numarul proiectelor de investiții straine directe (ISD) în Europa a scăzut cu 4% (la 6.356 de proiecte) în ultimul an, potrivit studiului EY European Attractiveness Survey. În pofida acestui declin, primul din ultimii șase ani, investițiile rămân la al doilea cel mai ridicat nivel de la prima ediție a studiului EY, din anul 2000. Cu toate acestea, atitudinea investitorilor este pesimista, doar 37% dintre companiile incluse în studiu se așteapta la o îmbunătățire a atractivității Europei în următorii trei ani, în scădere de la 50% anul trecut.

Sectorul tehnologic contrazice însă aceasta tendința descendentă, numărul proiectelor ISD în acest domeniu a atins un nivel record de 1.227 proiecte în 2018 (o majorare de 4% față de anul anterior). Creșterea s-a datorat în principal companiilor americane, care au cumulat 37% din proiectele ISD digitale din Europa. Investițiile straine directe s-au remarcat și în sectoarele industriale tradiționale ale Europei: numărul total al proiectelor ISD din transport, utilaje și din cea chimică a crescut cu 4%, la 1.729 de proiecte, în 2018.

“Deși Europa rămâne cea mai atractivă regiune pentru investițiile straine, anul 2018 a fost unul critic pentru viitorul Europei. Din punct de vedere geopolitic, naționalismul și izolaționismul, culminate cu Brexit, au afectat încrederea în investiții. În ceea ce privește schimbările tehnologice, am observat cum Europa Centrală și de Est s-a transformat în atelierul de lucru al întregului continent, prin externalizarea masivă a serviciilor în această zonă. Totodată, așa cum arată rezultatele studiului, digitalizarea accelerată determină atât guvernele, cât și companiile să facă schimbări importante, pornind de la educație și continuând cu antreprenoriatul, piețele de capital și infrastructura“, consideră Bogdan Ion, Country Managing Partner EY România și Moldova și Chief Operating Officer pentru EY Europa Centrală și de Sud-Est și Regiunea Asiei Centrale.

Harta investițiilor în 2018

Cele mai mari două economii ale Europei, Regatul Unit și Germania, care cumulează aproximativ o treime din investițiile straine directe din Europa, au atras cu 13% mai puține investiții față de anul anterior (1.054 și, respectiv, 973 de proiecte ISD). Rezultatul negativ al Regatului Unit, o scădere de 35% a numărului proiectelor din sectorul de producție, a fost generat de migrarea din Regatul Unit a investițiilor în capacități de deservire a pieței unice. În plus, numărul sediilor centrale nou deschise, care creează valoare adăugată mare și locuri de muncă bine remunerate, s-a înjumătățit de la 98 în 2017 la 48 anul trecut.

Și în Germania, sectoarele în mod tradițional puternice au fost afectate. S-a înregistrat o scădere de 7% a producției în sectorul auto, în principal pe fondul intensificării îngrijorărilor legate de un Brexit fără acord, de tarifele impuse de SUA și de o scădere a cererii de pe piața chineză.

În Franța, care a marcat o creștere spectaculoasă de 31% a numărului de proiecte de investiții straine directe în 2017, numărul acestora s-a majorat cu doar 1% în 2018. Însă, pentru prima dată, în Franța s-au derulat anul trecut

mai multe proiecte ISD în sectoarele de cercetare-dezvoltare și producție (144 și, respectiv, 339) decât în orice altă țară europeană.

În rândul principalelor zece cele mai atractive destinații europene pentru ISD, au înregistrat creșteri notabile ale numărului de proiecte de investiții: Spania (32%), Belgia (29%), Polonia (38%), Turcia (14%) și Irlanda (52%). Italia a atras o creștere de 63% a numărului de proiecte de investiții străine directe față de anul anterior și a avut cea mai rapidă ascensiune în rândul primelor 20 de țări din clasament.

Scaderi semnificative, de peste 10%, ale numărului de proiecte ISD s-au înregistrat în Țările de Jos (-32%), care își mențin totuși poziția în top 10 destinații pentru investiții, Suedia (-32%) și Republica Ceha (-51%). România se menține pe locul 13, cu 109 proiecte de investiții străine directe atrase în 2018 și o scădere de 13% față de 2017.

Investițiile SUA în Europa își încetinesc ritmul

Numărul proiectelor de investiții străine directe din Statele Unite au crescut cu doar 3% anul trecut, față de o medie de 8% din ultimii patru ani. Încetinirea s-a datorat, în mare parte, reformei fiscale americane, introdusă în decembrie 2017, și repatrierii activelor și locurilor de muncă de către companiile multinaționale americane. Cu toate acestea, SUA rămâne și în 2018 cel mai mare investitor individual în Europa, cu 22% dintre proiectele de investiții de pe această piață.

Investițiile intra-europene continuă să reprezinte principalul motor al investițiilor străine directe de pe această piață, în pofida unei ușoare scaderi anuale de 2%. Dar numărul investițiilor în Europa din afara continentului a scăzut cu 8%.

A început cursa tehnologică în Europa

Sectorul tehnologic european este în plină expansiune, cu un număr de proiecte ISD noi care a atins un nivel record, de 1.227 în 2018, și o majorare de 4% față de anul anterior. Per total, numărul proiectelor de investiții directe străine în sectorul digital a crescut de peste două ori, de la 510 la 1.227 în ultimii cinci ani. Conform rezultatelor studiului, principalul sector care va alimenta dezvoltarea Europei este cel digital, urmat de cel al tehnologiilor curate sau cleantech și de energie și utilități.

Londra este plasată de către investitori pe locul al patrulea, la nivel global, ca viitor hub tehnologic, după San Francisco/regiunea Silicon Valley, Shanghai și Beijing. Berlinul se clasează pe locul al șaptelea la nivel global și al doilea în Europa, în timp ce Paris ocupă locul al 12-lea în lume și al treilea în Europa.

Studiul arată că în Europa se află mai mult de o treime dintre orașele lumii unde există cea mai mare probabilitate de a apărea următorul gigant tehnologic. Investitorii indică Londra, Berlin, Paris, Stockholm și Amsterdam drept cele mai atractive cinci centre tehnologice din Europa.

Un avertisment de luat în seama

Investitorii sunt încă atrași de Europa, 56% dintre companiile incluse în studiu menționează Europa Occidentală drept una dintre principalele lor destinații globale pentru operațiunile lor, o creștere minoră față de 53% din ediția trecută a studiului. Există însă o discrepanță în ceea ce privește planurile concrete, doar 27% dintre companiile intervievate planifică să-și stabilească sau să-și extindă operațiunile în Europa în 2019, o scădere semnificativă față de 35% anul trecut.

Studiul indică o diminuare a optimismului investitorilor, doar 37% dintre companiile incluse în studiu se așteaptă la o îmbunătățire a atractivității Europei în următorii trei ani, față de 50% anul trecut. Aceasta reducere este în principal provocată de diminuarea planurilor de ISD în producție și în lanțurile de aprovizionare.

Parisul este considerat unul dintre cele mai atractive trei orașe europene pentru investiții de 30% din companii, în

scadere de la 37% anul trecut, în timp ce 25% au menționat Londra, față de 34% cu un an în urma. Capitala Regatului Unit devansează Berlinul în clasamentele de atractivitate cu doar 1%, o schimbare abruptă față de anul trecut, când era cu 10% în față Berlinului.

Preocupările geopolitice erodează planurile de investiții în Europa

Riscurile geopolitice diminuează planurile de investiții straine directe ale investitorilor. Brexitul este unul dintre principalele trei riscuri care afectează atractivitatea Europei în următorii trei ani, după cum au declarat 38% dintre respondenți. Instabilitatea politică din Uniunea Europeană și intensificarea tendințelor populiste și protecționiste se plasează pe locul al doilea și, respectiv, al treilea printre preocupările investitorilor.

Datele studiului arată ca principala prioritate a UE ar trebui să fie reformarea guvernancei economice, după cum au declarat 42% dintre companii, pentru a asigura o creștere economică durabilă.